

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhastós petitors egyszeri hirdetés 20 fill. Többszörös hirdetésért jutányosabb. Nyilntér: minden sor 30 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-kör
s az Eperjesi Kereskedők és Keresk.-ifjak Egyletének
hivatalos közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Eperjesen, Pá-utca 59. szám, Kósch Árpád könyvnyomtató-intézet.
Ide intézendők minden a lap szellemi részét illető közlemények, valamint a hirdetési díjak is.

Széchenyi-körünk új éve.

Lapunk legutóbbi számában közöltük a Széchenyi-körben e télen tartandó felolvasások és zeneestélyek sorozatát. Hírt adtunk továbbá annak idején arról is, hogy a múlt évben megkezdett népszerű előadások folytatásaképpen ezidén is hat ingyenes előadást fog nyújtani a Kör.

Élénk érdeklődés tárgya közönségünk körében már ma is a közeledő Széchenyi-köri évad s mi sem bizonyítja jobban közművelődési egyesületünknek nagy, nevelő hatását, mint az, hogy megnyilni készülő felolvasó- s hangversenyterme felé már eleve a legrokonszenvesebb érdeklődés tekint.

A nyári szünet után nagy értékének egész valójában bontakozik ki előttünk drága közművelődési egyesületünk. Multja, felnevelése, virágzó jelene gondolatokat ébreszt bennünk, s lapunk ez évben is hű akar maradni ahhoz az évek óta előszeretettel követett szokásához, hogy az évad küszöbén kifejezést adjon e gondolatainak s meleg rokonszenvvel üdvözlje a régi kedves vendéget: a téli működését újra megkezdő Széchenyi-kört. A kedves vendégnek nincs oka pirulva jönnie. Eleven, pezsgő életnek volt színtere a letűnt évadban. Boldog örömmel mondhatjuk, hogy nem hanyatlott. Sőt egyik legszebb lapja közel három évtizedes történetének a tavalyi év, a melyet a Kör nagyszabású képzőművészeti kiállítása s az ingyenes népszerű tudományos esték bevezetése tesz emlékezetessé.

Szinte aggódva kérdezzük: vajjon ilyen tiszteletet s teljes elismerést parancsoló mult után lehetséges-e további fejlődés? Sőt az erőknél

kimerítése vajjon nem fog-e visszaesést maga után vonni?

Kérdezzük ezt, de nem aggódhatunk! A régi munkás-gárda túlnyomórésztben helyén maradt. Nem hagyták el a Kört. Önzetlen buzgalommal, leküzdve minden tornyosuló nehézséget, készülnek a további, önmagában jutalmazó munkára. És a Széchenyi-körnek még nagy munkát kell elvégeznie!

Ha körütekintünk Eperjesen, be kell látnunk azt, hogy a női nemnek magasabb színvonalon álló, általános műveltségét ezidő szerint csakis egy közművelődési tényező: a Széchenyi-kör fejleszti tovább. A nőnevelés szolgálatában álló többi eperjesi intézményeink vagy a szakképzésre vannak berendezve, vagy pedig csak igen szerény eszközökkel teljesíthetik nemes feladatukat.

Ily körülmények között áldásos hivatásra van utalva Széchenyi-körünk s még mindig akad tér, a melyen — szinte alig észrevehetően — nagyon értékes nevelő munkásságot fejthet ki.

E szempontból véve, nagy elismeréssel emeljük ki a Kör amaz újabb szándékát, hogy az irodalmi szakválasztmány működését ezentúl *tervszerűen* olyképp irányítani törekszik, hogy egy-egy évadon át szerves egészet képező ciklusos felolvasóestély-sorozatot rendez, melynek keretén belül a magyar irodalomtörténet, majd a következő évben a történelemművelődéstörténet, avagy az esztétika körébe vágó nevelő s ismeretterjesztő felolvasások tartatnak.

Az eperjesi és a vármegyei műveltebb generációra kétségkívül vonzó erővel fognak hatni az ilyképp rendezendő esték s bizvást reméljük azt, hogy intelligens családjaink —

főként leányaikkal — éppen olyan arányban fogják felkeresni a magyar-irodalmi szakválasztmány felolvasó-estéit, mint a milyen impozáns számban vettek részt eddig a zeneestéken. Szerencsés gondolatnak tartjuk azt is, hogy ezentúl a felolvasó-estéken lehetőleg hölgyek fognak szavalni. A férfiaknak erre más tér is kínálkozik; indokolt tehát, hogy a Kör felolvasási termének szavaló emelvénye kizárólag a nők számára legyen fentartva.

Ily módon Széchenyi-körünk azt a feladatot fogja — bárkinek igen jutányosan hozzájárulható módon — szolgálni, a melyet más hasonló városokban, megyei központokban, a középisk. tanterők magántanítás által végeznek.

Tapasztaltuk ugyanis, hogy más városokban a vagyonosabb szülők a leányiskolából kikerült s már öntudatosan gondolkozó gyermekeiket a konyhaművészet mellett 18—20 éves korukig a magyar irodalomtörténetben, művelődés- és művészettörténetben, esztétikában, nyelvismertekben stb., stb. magántanítás által továbbképezetik. Nálunk ez a rendszer — sajnos — nem tudott meghonosodni s így valóban hézagot fognak pótolni a Széchenyi-köri rendszeres ciklusos felolvasó- s szavaló-esték, a melyek *nov. 9-ikén* veszik kezdetüket.

Ezt a Kört, a mely ilyen nemes missziót teljesít, üdvözljük most, ez évadbeli működése küszöbén. Ajánljuk meleg szeretetébe, féltékenykedés nélküli támogatásába nemcsak hatóságainknak s többi *kultúrtervezőinknek, hanem egyenként és összesen e vármegye minden művelt lakosának.*

Jutalmazzuk meg e kincset érő derék egyesület alapítójának s vezetőinek fáradhatatlan

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZÁJA.

A tiroli hegyek között.*

— Útirajz. —

Ira dr. Flórián Károly.

Világszép Innsbruck az Alpések gyöngye. Büszke cím, de megérdemli. Igaz, hogy a versenytársa, a ki szintén igényt tart erre a kiváló címre, hatalmas ellenfél. Mert ez a versenytárs: Salzburg.

Vannak világlátott túristák és sokat bolyongó természetkedvelők, kik ma is eldöntetlennek tartják a versenyt.

De mindegy!

Annyi bizonyos, hogy *Berthold gróf*, ki — a történelem szerint — 1180-ban Innsbruckot alapította, előrelátó, okos és józtlésű férfi lehetett. És ha a nemes gróf ma láthatná ezt a szép, mesésen szép, tiszta és barátságos arculatú várost, akkor bizonyára az a gondolata támadna, hogyha újból kellene Innsbruckot megalapítania, akkor azt újfént csak ugyanezen a helyen alapítaná.

Szép maga a város, de szebb a vidéke! Hatalmas hegyek közvetlen közelből tekintenek le a város utcáiba.

Legmegkapóbban látjuk ezt épen a «Maria-Theresia-Strassé»-n, a város főutcáján. Úgy látjuk, hogy közvetlenül a házak mögött emelkedik az a zord mészalpes fal és elzárja az utat. Alig tudjuk elhinni, hogy a mogorva ormok ölen még hullámos domb-sor terül el, melyet nyárilakok, majorságok és fogadók tarkáznak.

* Felolvasa a szerző a Magyar Túristaegyesület Eperjesi Jogász- és Theologus-osztályában 1904. október 19-ikén.

Mi csak azt látjuk, hogy a háztetők felett kíváncsian kandikálnak be a *Solstein*, a *Brandjoch*, az *Achselkopf* és a mondakoszorúta *Frau Hitt*

A «Frau Hitt» a tiroli Niobé. Elbizakodottságáért azzal bünhődött, hogy sziklává merevedett. Bűne az volt, hogy lábbal tapodta azt a kenyeret, melyet hiába kért tőle alamizsnaképp az éhező koldusszony.

Az utca közepét a *Szent Anna-szobor* foglalja el. Ezt a szobrot a tiroliak 1706-ban emelték annak emlékére, hogy a bajorok, kik a spanyol örökösödési háború folyamán Tirolba nyomultak, 1703-ban épen Anna-napkor vonultak ki innen.

De sétáljunk tovább az utca pezsgő életében. Csováljuk meg azt az óriási idegenforgalmat, mely kétségkívül egyik oka annak, hogy a mindössze 40,000 lakosságú városnak határozottan nagyvárosias jellege van.

Figyelmünket ezer dolog köti le. És alig vesszük észre, hogy lassankint elhagytuk a «Maria-Theresia-Strassé»-t és ott vagyunk a régi belváros szűk, középkori jellegű utcájában a «Herzog Fridrich-Strasse»-n. Gyönyörű erkély vonja magára érdeklődésünket. Ez az úgynevezett «*Goldenes Dachl*».

IV Frigyes tiroli herceg (1405—1439), a kit kortársai úgy neveztek, hogy «Fridrich mit der leeren Tasche», 1425-ben udvartartását politikai okokból Tirol várából Innsbruckba helyezte át. Ekkor építette azt a fejedelmi palotát, melynek legszebb díszje ma az aranyfedelű erkély.

IV. Frigyes a hőse annak a pikáns kis anekdotának, melyet Clio is feljegyzett. 1413-ban Innsbruckban vendéglátta Zsigmond császárt a herceg. A császár tiszteletére nagy álarczos táncmulatságot rendezett a

vendéglátó házigazda. Ezen a bálon történt, hogy az egyik mellékhelyiségben egy álarczos úr, kinek természetadta hosszú szakálla azonban az álarc alól is kilátszott, némi illetlen tréfát engedett meg magának egy jóhírnévű polgári leánnyal. Az e miatt panaszt emelt. Hosszú szakállúak az egész társaságban csak Frigyes és Zsigmond voltak. Egyikük volt tehát a szereplő. Mindketten félték azonban feleségüktől és tagadták a tettet. A leányka kijelentette, hogy az ő álarczosának hangja nem volt hasonló a Zsigmond hangjához. Mindemellett azonban Frigyes mégis Zsigmondra hártotta a vétket. Ezt Zsigmond nagyon rossz néven vette tőle. És állítólag innen ered Frigyes herceg és Zsigmond császár későbbi ellenségeskedése.

A fejedelmi palotát tehát IV. Frigyes építette, de az erkély maga valószínűleg csak I. Miksa császár idejében, 1500-ban épült. Ez vörös-márványból való, szép arányú és tagozatú, késő-csúcsíves erkély, melyet domborművű címerpaizsok és freskók díszítenek. Az erkély fedele aranyozott rézlapokból áll és ezért nevezik «*Goldenes Dachl*»-nak.

A felső mellvéden relief-képeket látunk. Ezek I. Miksa császárt és nejét ábrázolják, a mint a nép tánczában gyönyörködnek. A freskók és az alsó-mellvéd márvány címerei is erre az uralkodóra vonatkoznak.

Ha már mostan keresztül megyünk a keskeny «Hofgasse» boltívei alatt, akkor arra a remek térre jutunk ki, melyet a Maria Theresia emelte Hofburg, a Hofkirche és a városi vigadó alkot és a melynek parkirozott közepén gyönyörű közkút a «*Leopoldsbrunnen*» áll. Ezt a közkutat V. Lipót főherceg (1609—32. tiroli gróf) lovaszobra és tíz más bronzfigura díszíti.

munkáját legalább azzal, hogy lelkesedéssel, ragaszkodással, mohón merítjük a magyar nemzeti műveltség adományait abból a gazdag forrásból, a melynél gazdagabbal egy vidéki város sem dicsekedhetik.

Eperjesi Széchenyi-kör.

Mélyen tisztelt Szerkesztő úr!

Becses lapjának okt. 9-iki számában, referálván a Széchenyi-kör rovatában a népnevelési szakválasztmány gyűléséről, azt a megjegyzést tettem a végén, hogy a *Magyar Kisdudnevelés és Népoktatás* című lap — valószínűleg jóhiszemű tévedés folytán — a magyar nyelv tanításában kiváló eredményt elért tanítók jutalmazásáról számolván be, úgy tüntette fel a dolgot, mintha ezeket a jutalmakat az Eperjesi Széchenyi-kör közvetítésével a vármegyei kulturalap adná, holott a jutalmakat a Széchenyi-kör népnevelési szakválasztmánya szavazza meg és adja ki. Megjegyeztem azt is, hogy az ilyen — csupán közvetítő — szerep ellenkének a Széchenyi-kör önállóságával. Erre a megjegyzésemre *Beér Ferencz* úr, a *Magyar Kisdudnevelés és Népoktatás* szerkesztője, egy a m. tisztelt Szerkesztő úrhoz intézett levelében reflektált az *Eperjesi Lapok* okt. 16-iki számában s helyre akarta igazítani az én megjegyzésemet; be akarta bizonyítani, hogy a jóhiszemű tévedést nem az ő lapja, hanem az *Eperjesi Lapok* tudósítója követte el, tehát én, mert levele szerint *«Így lévén, a Széchenyi-kör népnevelési szakválasztmányának e tekintetben — hiába, ez magyar nyelven így van — csak közvetítő a szerepe. És azonban távolról sem vág a Széchenyi-kör önállóságába, sőt jelentőségét nagyban emeli.»*

Erre a levélre kívánok röviden felelni, tisztázni a dolgot, bebizonyítani, hogy a tévedést mégis csak a *Magyar Kisdudnevelés és Népoktatás* követte el.

Két dologban egyetérték a levél tisztelt írójával. Az egyik az, hogy ő is nagyon nemes intencziókat tartja Sárosvármegye törvényhatóságának azon intézkedését, hogy közművelődési alapja jövedelmének hovatfordításánál tekintetbe veszi az Eperjesi Széchenyi-kör népnevelési szakválasztmányát is. Nemes intencziókat tartom én is és tartottam a múltban is. Még pedig nemcsak mint egyén, hanem mint a Széchenyi-körnek a titkára is. Emelték referációmiban is benne volt, hogy tetemes anyagi segélyben részesíti a kulturalap e választmányunkat.

A másik dolog, a miben egyetértünk, az, hogy *Beér Ferencz* úr is féltve őrzi a Széchenyi-kör tekintélyét, én is. Csakhogy a tekintély felfogásában különbözünk. A mit ő a tekintély emelésének hisz, azt én a tekintély csorbításának tartom.

Nézünk, hogyan érvel *Beér* úr a mellett, hogy a jutalmakat és a segélyezéseket tényleg a vármegyei közművelődési alap adja s így a Széchenyi-körnek csak közvetítő a szerepe. Hivatkozik Sárosvármegye alispáni

hivatalának 1430/1904. sz. utalvány-rendeletére, mely szerint *«az összegnek a törvényhatósági közművelődési alaphoz való származását minden esetben feltüntetni szükségesnek»*. Hiszen ez is a mellett érvel, hogy a Széchenyi-kör nem csupán közvetítő. Ha a közoktatásügyi kormány valamely tanári-kar közvetítésével egy tanulóknak ösztöndíjat ad s erről értesíti a tanári-kart, csak nem fogja felhívni a közvetítő tanári-kart arra, hogy tüntesse fel az összeg eredetét a felhasználás alkalmával? Mert az természetes dolog! Az adományozó *Andrássy Dénes* gróf, a jószágigazgatóját, a ki közvetítő szokott lenni — csak nem fogja figyelmeztetni arra, hogy jelezze az illetők előtt, hogy ezt *Andrássy Dénes* adta. Hát ha a Széchenyi-kör csak közvetítő lenne a kulturalapnak, akkor csak nem figyelmeztetnék arra, a mi magától értetődő dolog a közvetítésnél! Az alispáni hivatal azt kívánja és méltán, hogy a Széchenyi-kör kellő és alkalmas helyen jelezze, ismerje el, hogy a kulturalapból évenként jelentékeny segélyt kap, hogy annak nyoma legyen a nyilvánosság előtt is, hogy a kulturalap becsületesen teljesíti feladatát, anyagi adományaival lényegesen elősegíti vármegyénk közművelődésének felvirágzását, a magyar nyelv terjesztését, a mint hogy teszi is. És a Széchenyi-kör mindenkor a legnagyobb hálával, legőszintébb köszönettel ismerte el jótétjének a vármegyei kulturalapot. A Kör Évkönyveiben mindig hálásan emlékezik meg a vármegyei kulturalapról a Kör hivatalos lapjában, az *Eperjesi Lapokban*, minden jutalmazás- és segélykiosztáskor kiemeli, hogy e nagymértékű jutalmazás csak annak köszönhető, hogy a vármegyei közművelődési alap tetemesen segélyezi Körünket. Az *Eperjesi Lapok* 1903. márcz. 8-iki számában is ott van, hogy *«valóban csakis így, a kulturalap nagylelkű támogatásával felelhet meg igazán a szakválasztmány magasztos céljainak.»* A Kör zárószámadataiban is mindig fel van tüntetve, hogy a vármegyei kulturalapból annyi és annyi segélyt kaptunk:

De még inkább kiderül a tévedés a következőkből: A Széchenyi-kör népnevelési szakválasztmánya — mint minden évben, így most is — január 15-ikén költségvetést csinált s felvett tanítók jutalmazására és segélyezésére 800 kor.-t, iskolák, óvodák és tanulók segélyezésére 1400 kor.-t, a *Magyar Kisdudnevelés és Népoktatás* című lap segélyezésére 400 kor.-t, más egyebekre 2576 kor.-t, összes kiadásul felvett 5176 kor.-t. E költségvetés szerint a hiány 2410 kor. Ezt a költségvetést a választmány csekély módosításokkal keresztül is fogja vinni s tényleg kiad 800 kor.-t tanítók jutalmazására, 1400 kor.-t iskolák segélyezésére stb. Arról senki sem biztosította a Kört, hogy a vármegyei kulturalap fedezni fogja-e a hiányt. Mert a vármegyei kulturalap nem ad előre egy bizonyos összeget a Körnek, hanem a népnevelési szakválasztmány szokott kérvényt benyújtani a közművelődési alaphoz, hogy az összes mutatkozó hiányt kegyeskedjék fedezni. *Kérdem már most Beér Ferencz urat, ha esetleg — a mi most hál' Istennek nem következett be, de bekövetkezhetett volna — a vármegyei kulturalap nem fedezte volna a népnevelési szakválasztmány 1904. évi deficitjét,*

ki adta, ki osztotta volna ki a jutalmakat? Hát vajjon a közvetítő a saját szakállára is szokott intézkedni? A közvetítő előre megmondja — megbízója engedélye és felhatalmazása nélkül is — hogy ezt és ezt fogom tenni? Közvetítő-e csupán a Széchenyi-kör, a mikor teljesen önállóan állapítja meg a költségvetését? S vajjon, ha a népnevelési szakválasztmány csak közvetítő, miért szokta bejelenteni a választmánynak *jóváhagyó tudomásulvétel végett* a kir. tanfelügyelő, hogy ennek és ennek a tanítónak sűrűsösen 50 kor. segélyt utalványozott ki a népnevelési szakválasztmány pénztárából? A közvetítő intézetnek csak nem tartozik felelősséggel a kir. tanfelügyelő, a ki a kulturalapnál referens? S ha csak közvetítő lenne a népnevelési szakválasztmány, akkor csak attól az időtől kezdve jutalmazott volna tanítókat, a mikor a kulturalap létesült! Már pedig a kulturalapból csak 1899-ben kaptuk az első anyagi támogatást s a Széchenyi-kör már 1896-tól — közvetlenül a népnevelési szakválasztmány megalakulása után — minden évben fordított 700–800 kor.-t a tanítók jutalmazására és iskolák segélyezésére, a mint azt a Kör hivatalos számadásai bizonyítják!

Azt hiszem a fentiekből eléggé kiderült, hogy az Eperjesi Széchenyi-kör nem közvetítő intézmény. *A valóság az, hogy az Eperjesi Széchenyi-kör önálló egyesület, a mely sok nemes és magasztos célja mellett vármegyénk nevelés- és oktatásügyét is felkarolja, terjeszti a magyar nemzeti nyelvet és érzést. A vármegyei kulturalap pedig, a mely látja, hogy a Széchenyi-kör becsületesen teljesíti feladatát, látja, hogy különösen a Kör népnevelési szakválasztmánya ugyanazokért a magasztos célokért küzd, melyek megvalósítására a kulturalap is létesült, nagylelkűen támogatja e választmányt évről évre tetemes anyagi segéllyel.* S ezért a nagylelkű támogatásért mindig hálás volt és hálás lesz az Eperjesi Széchenyi-kör.

Ennyiben kívántam a levélre válaszolni, még pedig nem «felesleges érzékenykedésből», hanem az igazság kedvéért és a Széchenyi-kör önállósága érdekében.

S most még arra kérem *Beér Ferencz* urat, őrizze is féltékenyen a Széchenyi-kör tekintélyét lapjában, mely eléggé szoros kapcsolatban van a Körrel; de ne úgy, a mint lapja legutóbbi számában és az *Eperjesi Lapokban* megjelent levelében tette.

Ezek után vagyok, a m. tisztelt Szerkesztő úrnak

Eperjesen, 1904. okt. 19-ikén

Öszinte tisztelője

Dr. Wallentinyi Samu

* az Eperjesi Széchenyi-kör titkára.

Felolvasások az iparosok és munkások részére.

A Széchenyi-kör mult évi nemes vállalkozását, hogy t. i. az iparos-, munkás-osztály részére is rendez előadásokat, fényes siker koronázta a mult évben. Az előadásokon nagyszámú közönség vett részt mindig, a mely valódi szellemi élvezetben részesült és ismereteit tetemesen gyarapította. E felolvasásokat ezidén is megtartja a Kör, sőt már az összes előkészületek megtörténtek erre nézve. A rendezés élén *dr. Tóth Sándor* kir. kath főgimn. igazgató áll, a ki valóban szeretettel, lelkesedéssel csüngött az eszmén kezdettől fogva s a ki igen

De hagyjuk el a dóm rejtelmes, borongós félhomályát, a multak emlékeit és siessünk ki a jelenbe: a szabad természetbe.

Menjünk az *Isel* hegyére.

E végből vissza kell térnünk a *Maria Theresia-Strasse-ra* és keresztül kell haladnunk a *diadalkapun*

Ezt a «Triumphforte»-t 1765-ben emelték az innsbruckiak *Mária Terézia* és férje *I. Ferencz* bevonulásának tiszteletére, kik ekkor a későbbi *II. Lipót* császár és *Mária Ludovica* infansnő esküvője alkalmából érkeztek ide. De a diadalkapu egyúttal síremlék is, mert — mint a történet könyvében olvashatjuk — *I. Ferencz* ugyanekkor, épen az udvari bálon, szív-szélhűdés következtében meghalt.

A hirtelen haláleset az innsbruckiakat nagyon elszomorította, mert ők a nagy császárnőt igen szerették. Volt is okuk reá, mert a város igen sokat köszönhetett *Mária Teréziának*.

Midőn a császárnő egy alkalommal himlőbetegségből felgyógyult, a hí tiroliak üdvözlő deputációt küldtek hozzá. *Mária Terézia* köszönte a figyelmet, de fájdalmasan említette, hogy arca szépségének vége! «A wos — mondotta erre a deputáció vezetője — mir pfeifen aufs Gesicht, wann nur 's Herz guat is.» És Innsbrucknak ebben a tekintetben csakhogyan nem volt oka panaszra. (Folyt köv.)

De térjünk be az *udvari vagy ferenczrendi templomba*. Ezt a templomot *I. Miksa* császár († 1519.) végakarata szerint építették 1553–63-ban, a végből, hogy a császár síremlékét ott helyezték el.

Miksa császár szerette és pártolta a tudományt és a művészetet. Legkiválóbb alkotása a saját síremléke, mely alapeszme és előállítás dolgában egyaránt páratlanul áll a földön. A leleményes és vállalkozó szellemű uralkodó nem élte meg a roppant mű befejezését. De övé a dicsőség, mert annak tervét megcsinálta és megvalósított belőle annyit, a minek nyomán utódai tovább haladhattak és a nagy művet befejezhették.

A síremlék majdnem száz évig volt munkában. Ezért a tirolai művészetek történetére igen tanulságos alkotás, mert ily nagy időn át számos festő, képfaragó, szobrász, öntő és vésnök művészetét nyomozhatni rajta.*

De nézzünk körül a templomban. Ez háromhajós, renesszánsz stílusú épület.

A karcsú oszlopok meglehetősen távol állanak egymástól. Ez a körülmény a három hajót mintegy egységes hajóvá olvasztja össze. Valószínűleg annak is az oszlopok karcsúsága lesz az oka, hogy ankereket kellett alkalmazni, a mint ezt a leghátsó oszlopoknál tisztán ki lehet venni.

Miksa császár híres síremlékét a főhajóban talál-

* *«Osztr.-Magy. Mon.»* Tirol, 468. l.

juk. A császárt magát azonban, ki 1519-ben hunyt el, nem itt temették el, hanem végakaratahoz képest Bécsújhelyben.

A síremlék hatalmas márvány-szarkofágából áll, mely mellett kétoldalt a templom oszlopai között *28 bronz-szobor* áll.

Sesselschreiber udvari festő volt az, ki a szükséges vázlatokat készítette a munkához és nagyrészt ő volt a terv végrehajtója is.

Az eszme tulajdonképen az, hogy ezek a szobrok a gyászolók. És — mint kezük tartásából látni — arra vannak rendezve, hogy halotti emlékünnepek-nél fáklákat tartsanak.

Külön kiemeljük, mint egyikét a legszebb szobroknak, azt, mely *Theodorichot*, a keleti gótok királyát ábrázolja.

A márvány-szarkofágot, melyen a császár térdelő alakját és négy géniust látunk, pompás vasrács veszi körül. Magát a szarkofágot pedig carrarai márványból készült relief-képek díszítik. A domborművek egy-egy jelenetet ábrázolnak *Miksa* életéből. Ezeket a képeket *Florian Abel* († 1565.) rajzai után *Alexander Colins* († 1612.) készítette.

Az egyik dombormű például azt a jelenetet ábrázolja, midőn *Miksa* császár 1477-ben házasságot köt *Burgundi Máriával*.

Egy másik relief, csatakép az itáliai harcokból.

mely a leghivatottabb természetszerű és ártalmatlan gyógyítója az emberi szervezet belső bajainak, u. m.: *székrekedés* és abból eredő *étvágyhiány, gyomor-felfúvódás, aranyér és vérbőség*nél, páratlan hatású mint ivókúra hosszabb használatra *elkövéréds, szívelhájásodás* és az avval járó *nehéz légzésnél, sárgaság-, máj- és lépduaganatnál* stb. — Főraktár Eperjes és vidékére *Bohrandt J. V.* kereskedésében. — Utasítás mellékelve. — Főszétküldés a forrástulajdonos:

SCHMIDTHAUER LAJOS gyógyszerésznél Komáromban.

Egész üveg 50 fill., félüveg 30 fill. Az egyedüli természetes keserűvíz, a mely kis üvegben is kapható

A mindenről gondoskodó természetnek bámulatos gyógyereje érvényesül a Schmidthauer-féle

Igmándi

= KESERŰVÍZ-FORRÁSBAN, =

sokat fázdozik azon, hogy e felolvasások minél népszerűbbek és tanulmányosabbak legyenek. Kitaró munkatársa a rendezésben *Peskó Ödön*, a népakadémia titkára Dr. Tóth Sándor elnök, *Peskó Ödön* titkár és dr. Wallentinyi Samu, a Kör titkára, már megállapították a felolvasások sorrendjét is, tárgyát is. E szerint a felolvasások **nov. 6-ikán, vasárnap d. u. kezdődnek**; felolvasás lesz még **nov. 20-ikán, decz. 4-ikén, jan. 29-ikén, febr. 12-ikén, febr. 26-ikán**. Felolvasásokat vagy előadásokat tartanak: dr. *Szlávik Mátyás, Kösch Árpád, Agoston Károly, dr. Holénia Gyula, Dóbiás Ede*. Minden felolvasáskor lesz szavaltat és zene is. A részletes programot e napokban teszi közzé plakátokon is a Széchenyi-kör.

A Kör háziestéinek sorozata a következőkben lett megállapítva:

1904. november	9-ikén	felolvasás.
"	16-ikán	zeneestély.
"	23-ikán	felolvasás.
"	30-ikán	zeneestély.
december	7-ikén	felolvasás.
"	14-ikén	zeneestély.
1905. január	11-ikén	zeneestély.
"	18-ikán	felolvasás.
"	25-ikén	zeneestély.
február	1-jén	felolvasás.
"	8-ikán	zeneestély.
"	15-ikén	felolvasás.
"	22-ikén	zeneestély.
márczius	1-jén	felolvasás.
"	8-ikán	zeneestély.

A háziesték kezdete mindenkor esti 6 órakor.

A háziesték külön műsorát mindenkor a Kör hivatalos közlönyében: az *Eperjesi Lapok*-ban fogjuk közölni s ezek a műsorok a Kör helyiségében s *Kösch Árpád* egyl. pénztáros úr üzletében is ki lesznek függesztve.

Az előadásokat a közölt napokon a nemzeti-szímű lobogónak a «Fekete sas» épületére való kitételével is jelezni fogjuk.

Az ú. n. művész-szobákon (a kistermen) keresztül zeneestélyek alkalmával senkinek sem szabad átjárni, vagy ott tartózkodni.

SZINHÁZ.

«Egyenlőség», fantázia 4 felvonásban. Szinrekerült október 15-ikén. Alig keltett élénkebb érdeklődést az utóbbi években szindarab, mint ez az angol fantázia. Alapeszméje s cselekménye rendkívül gondolattermelő. Lord Loam (*Szentes*) angol főúr elméletben rajong az egyenlőségért. Havonként egyszer vendégül hívja egész cselédségét s szigorú parancsára ilyenkor három gögös leánya szolgálja ki őket. Csupán a cselédség főnökének, Cricktonnak (*Krasznai*) nem tetszik ez, a ki természetesen tartja, hogy úr és szolgál között különbség legyen. A felszolgáló lányok közül a ki nem engedelmeskedik, annak szavaltat kell. Ez pedig elviselhetetlen büntetés a lányokra (*Kendi, Havi, Pataki*). Egyszer az a gondolata támad a lordnak, hogy leányaival kéthónapi tengeri útra indul, külön jachton. Magukkal viszik még unokaöccsét, a nyegle Ernestet (*Szóke*), Joht (*Ernyei*) a papot s Crickton a főcselédet. A jachton hajótörés éri s valamennyien a leghiányosabb öltözetben vetődnek egy lakatlan szigetre. Crickton kunyhót épít, írta a bozótot, főz, s valamennyien el vannak készülve arra, hogy egész életüket itt fogják eltölteni. Az egyenlőség kérdése szóba kerül a szigeten is és Crickton következetes marad. Itt is azt véli, hogy a természet maga állít föl az emberek között különbséget, tehát a szigeten is van köztük különbség. Ott is van úr és szolgál. Az öreg lord, a lányok s a dologtalan Ernest, a kit viccelődő rossz szokásából hideg zuhanyral gyógyít ki Crickton, csakhamar kétségbeesve győződnek meg róla, hogy Cricktonból, a cselédből lett úr, mert övé az érdem, hogy el nem pusztulnak a szigeten. Nehéz a kiábrándulás nagyon. De két év múlva már valamennyien urok, fejedelmük gyanánt tisztelik Crickton. Parancsainak vakon engedelmeskednek, kegyét versengve keresik. A helyzet annyira megváltozik, hogy a legidősebb leány, apjának végtelen öröme, el is jegyzi magát Cricktonnal s a leány végtelenül boldog és büszke szerencséjére. Éppen az eljegyzési ünnep folyik, a mikor ágyúüdej hallatszik. Egy angol hajó közeledik a sziget felé. Crickton habozik egy ideig, vajjon parti villanyos-készülékével jelt adjon-e a hajónak? Tudja, hogy az ő pünkösdi királyságának ezzel vége lesz. Megadja a jelt. Az egész családot felveszi a hajó. Visszatérnek Londonba. A lapok hasábjait irnak a hajótöröttokről. Ernest úrfi könyvet

ír a szigeten töltött két évről, a melyben persze ő a vadállatok pusztítója. Csupán Cricktonról hallgat mindenki. Inas lett újra. A lord-leány persze egy arisztokratához megy nőül. Crickton pedig korcsmát nyit s feleségül veszi a szigeten is ott volt cselédet (*Garai*). *Krémer Sándor* nagy nehézségekkel volt kénytelen megküzdeni, a mikor ezt a darabot színre hozta. A lakatlan sziget ügyes szcenizálását szinte kivihetetlennek tartottuk itt. Valóban meglepett azonban bennünket a szinpad a második felvonásban. Fantáziánkat nem ronthatta le semmi, sőt képzeletünket valóban odavarázsolta a díszítés a trópusi szigetre. Teljes elismeréssel vagyunk *Krémer* iránt ezért az áldozatkésziségeért. Most már nemcsak azt látjuk, hogy jelesen szervezett társulata van, a mely sokkal nagyobb támogatást érdemelne meg, hanem azt is, hogy van érzéke a helyes szcenizálás iránt s nem sajnálja rá a költséget. A szereplők közül különösen kiváltak: *Kendi Boriska, Szentes, Szóke, Ernyei, Papir*.

Vasárnap az «Egy görbe nap» cz. énekes bohózat mulattatta a karzat nagyszámú közönségét. Elégé üres tákolmány, élczlapjaink közismert kabinet-alakjainak (*Krakszelhuber, Mokány, Bukovai, Sanyaró, Tarjagos, Tolyás, Hombár, Titán Laczi* stb.) felvonulataival. Vasárnapra azonban megjárja az ilyesmi is.

Hétfőn a «Tavaszt»-t ismételték.

Kedden «Katalin»-ban lépett fel először a társaság kedves primadonnája, *Kornai Margit*. Germaine hadnagy szerepében a régi kedves ügyes alak volt. Tisztelői hatalmas lángvörös krizantémum-bokrétával kedveskedtek neki. Kiváltak még mellette: *Köszeghy Aranka*, kinek hangja igen előnyösen fejlődött ki tavaly óta; továbbá *Hugonai* stb.

Szerdán ismételték a lapunkban legutóbb részletesen ismertett «Tetemrehívás»-t, mely alkalommal a siker oroszlánrésze ismét *Krasznai* s *Pataki* volt.

Csütörtökön a «Hajdúk hadnagyá»-ban ismét *Kornai* (*Gaston* kadét) volt a kedvencz. Az előadás egészben igen sikerült volt.

Pénteken zónaelőadásban a «Sulamith» került színre. Telt ház előtt. A főbb szerepekben *Hugonai Irén, Bay László* és *Kendi Boriska* játéka által teljesen megnyerték a közönség tetszését.

Jövő heti műsor: *Vasárnap d. u.* gyermekelőadás félhelyárral: «Hófehérke és a hét törpe», látványos tündérrege; *este*, rendes helyárral, itt másodsor: «A pesti nők», operette. — *Hétfőn*, félhelyárral: «Bob herczeg», Kornaival a czímszerepben, Révész Ilona mint Annie. — *Kedden*, itt először: «Kis pajtás», kitűnő vígjáték. — *Szerdán*: «Lotti ezredesei», énekes bohózat. — *Csütörtökön*, itt először: «Zalameai bíró», világhírű színmű, Pederdi Sándor a czímszerepben. — *Pénteken*, félhelyárral: «Egy görbe nap». — *Szombaton*: «Niobe», operette, nagy ujdonság.

HIREK.

* Dr. Lakner Árpád — királyi tanácsos. Ő felsége a Király, személye körüli magyar miniszterének előterjesztésére, dr. *Lakner Árpád* Eperjes város főorvosának — a közegészségügy terén szerzett érdemei elismerésül — a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozta. Őszinte örömet keltett ez a hír egész városunkban, mert dr. *Lakner Árpád*ban e város közönsége nemcsak a puritán, polgári erényekben gazdag és szeretetreméltó polgártársat becsüli, de benne e város évtizedeken át ügybuzgó, lelkiismeretes, a város közérdekét mindenekfelett s mindenkor szem előtt tartó főorvost is hálás nagybecsüléssel tiszteli. Most, a mikor kiváló érdemei legfelsőbb helyről is méltó elismerésben részesültek, rokonérző, meleg szerencsekívánatokkal keresi fel őt társadalmunk s igaz örömmel fejezi ki iránta nagybecsülését s szerencsekívánatait lapunk is.

* Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Kassai Sarolta* okl. kisededővönőt az osztrópataki állami kisededővodához kisededővönővé kinevezte.

* Beiktatás. *Liszonyák Mihály* ressói lelkész, cz. kanonok okt. 16-ikán tartotta lelkészi installációját, a mely alkalommal Bártfáról és a megyéből nagyszámú vendégsereg érkezett a ressói parochiára, hogy a köztisztületben álló kanonok installációs napját minél kellemesebben emlékeztessék tegye. Délelőtt istentisztelet volt, a melyen *Martyák* bártfai g. kath. lelkész misézett. Istentisztelet után a parochián ebéd volt, a mely alatt számos tószat hangzott el az ünnepekre.

* Eljegyzés. Dr. *Zoltán Gedeon* eperjesi ügyvéd eljegyezte *Berger Herman* leányát *Margitot*.

* Esküvő. *Gömör János* koll. főgimnáziumi igazgató október 16-ikán kötött házasságot *Fenyvesy Irénkével* Kassán. A fiatal párt ifj. Draskóczy Lajos eperjesi evang. lelkész, a kassai ev. egyháznak jelenlegi adminisztrátora eskette össze, melyen megindító szép beszédet intézve az új párhoz. Az esküvőn a koll. főgimn. tanári-kar testületileg vett részt s legbensőbb szerencsekívánataikkal halmozták el ritka becsülésben és szeretetben álló igazgatójukat.

* Nekrológ. *Brauner Gyula*, sárosvármegyei törvényhatósági állatorvost súlyos csapás érte. Szeretett hitvese egy jobb hazába költözött, itt hagyva a bánatos férjet s a leggondosabb anyát sirató négy gyermekét. A gyászoló család által kibocsátott szomorú-jelentést mély részvétellel közöljük, mely a következő: «Alulirottak — úgy a saját, mint számos rokonaik nevében is — fájdalmas szívvel jelentik a szeretett nőnek, anyának, gyermeknek, testvérnek és sógorónak: *Brauner Gyuláné* szül. *dévai Gonda Mariának* október 19-ikén d. e. 11 órakor, életének 39. s boldog házasságának 20. évében, hosszas szenvedés után bekövetkezett gyászos elhunytát. A megboldogultnak hült tetemei október 21-ikén d. u. 3 1/2 órakor fogtak a Deák Ferencz-utczai 14. sz. házból az ág. h. ev. egyház szertartásai szerint a helybeli evang. sírkertben örök nyugalomra tétetni. Eperjes, 1904. okt. 19-ikén. Béke hamvaira! *Brauner Gyula*, mint férj. *Brauner Lenke*, *Brauner Iván*, *Brauner Idus*, *Brauner Ernő*, mint gyermekek. *Özv. Gonda Józsefné* szül. *Fabry Mária*, mint anya. *Plachy Pálné* szül. *Gonda Anna*, *Gonda József*, *Bakó Péterné* szül. *Gonda Juliska*, mint testvérek. *Brauner Sománé* szül. *Árossy Erzsébet*, mint anyós. *Plachy Pál*, *Gonda Józsefné* szül. *Szeifert Anna*, *Bakó Péter*, mint sógorok és sógoróné.»

* Gróf Andrassy Dénesné hamvainak Münchenből való hazaszállítása s Krasznahorkaváralján fényes gyászünnepélyek közötti mauzoleumba-helyezése okt. 26-ikán fog végbemenni. A gyászünnepélyen Eperjesről résztvesz a Kollégium képviselőiben dr. *Raffay Ferencz* kollégiumi igazgató; a jogakadémia képviselőiben ezenkívül — a melynek javára négy év előtt a nemeslelkű grófi pár 6000 korona alapítványt tett — megjelenik a gyászünnepélyen dr. *Mikler Károly* jogakadémiai dékán. A sárosmegyei uradalmak nevében dr. *Sztehlo János* uradalmi ügyész is résztvesz a gyászünnepélyen.

* Az eperjesi ügyvédi-kamara ezennel közhírré teszi, hogy dr. *Wolf Károly* ügyvédet Gölniczbánya székhelylyel a kamara ügyvéd-névjegyzékébe felvette.

* Hazafias alapítvány. A kisszebeni áll. el. iskola felavatása alkalmából *Rosenfeld Ignác* takarékpénztári igazgató és neje sz. *Bottenstein Adél* két drb kisszebeni takarékpénztári részvényből álló alapítványt tettek, melynek minden évi osztaléka két oly tanuló között osztatik ki, a kik a magyar nyelvben a legjobb előmenetelt tanúsítják.

* A Sárosvárm. Gazdasági Egyesület igazgatóválasztmánya, ügyis mint *vármegyei mezőgazdasági bizottság* okt. 31-ikén, hétfőn délután 1 1/2 órakor a vármegyei háza kistermében ülést tart.

* Az Eperjesi Tanári-kör október 19-ikén tartotta első gyűlését, a tagok élénk érdeklődése mellett. Dr. *Wallentinyi Samu*, a Kör ezévi elnöke, megnyitó-beszédében röviden körvonalozta azt a munkakört, melyet ebben az évben el kellene végeznie a Körnek; nézete szerint a gyakorlati pedagógiára kellene figyelmünket fordítanunk elsősorban, gyakorlati pedagógiai kérdéseket fejtegetni, megbeszélni. Kimondotta a gyűlés, hogy ez évben is rendez *tanárköri felolvasásokat* és pedig decemberben hármat, februárban hármat. A felolvasások között lesz három olyan, a mely pedagógiai, pszichológiai tárgyú, ilyet tartanak *Mayer Endre, Vujsz János*, dr. *Fanicsek József*. — három pedig irodalom-

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer:

tüdőbetegségeknel, légzőszervek hurutos bajainál, úgymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánljatik.

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4 kor-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alatt czéggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájcz).

történeti, művészettörténeti, nemzetgazdaságtani tárgyú, illet tartanak *Dobiás Ede*, dr. *Flórián Karoly*, dr. *Wallentinyi Samu*. A felolvasások rendezője, *Vujsz János*, már eddig is sokat fáradozott azon s ezúttal is mindent el fog követni, hogy a felolvasások minél érdekesebbek és tanulságosabbak legyenek. S tekintettel arra, hogy a felolvasások tiszta-jövedelme az ifúsági kirándulási alapokat gyarapítja, melyből szegénysorsú tanulókat segítyeznek az intézetek, a felolvasásokat melegen ajánljuk a közönség lelkes pártfogásába.

* Beküldetett. „*Tekintetes Szerkesztő úr!* Tisztelettel kérem, miszerint a mellékelt kis cikket b. lapjába felvenni sziveskednék; ki is megkülönböztetett tisztelettel vagyok tek. Szerkesztő úrnak, Eperjesen, 1904. okt. hó 21-ikén, aláztos szolgálja: *Podhorányi Bálint*.” — A beküldött cikk a következő: „Pillantás az *Eperjesi Lapok* 1904. évi 42. számában „Drágasági pótlék” felirátú két cikkre. Ha e két cikket figyelemmel olvassuk, arról győződünk meg, hogy e két cikknek szerzői sem zárkóznak el annak beismerésétől, hogy, szemben az elvitázhatlan tényekkel, a városi alkalmazottak anyagi helyzetén lendíteni, a fizetéseket rendezni és az állásokhoz képest egymásközti arányosítani kell; de aggódnak, hogy e miatt a különben is megterhelt adózókra a pótdadónak elkerülhetlen emelése által még nagyobb fizetési kötelezettség fog nehezédni. Bár a dolog természetéből kifolyólag a városi alkalmazottak, mint a város vagyonának kezelői és a közigazgatás intézői díjazása elsőrendű kiadást képezvén, erre mindenekelőtt a törzsvagyon jövedelme szolgál, s habár a város törzsvagyonának jövedelme ugyanezen díjazást, mint a törzsvagyonnak fentartása igényelte kiadást nemcsak fedezi, de felesleget is mutat ki: nem tagadható, hogy a mennyivel ezen elsőrendű kiadás emelkedik, annyival apad a törzsvagyon jövedelméből kikerült maradvány összege s így, ha ezen maradvány a másodsorba eső kiadások (szépészeti, kényelmi, kulturális stb. effélék) fedezésére elégtelen, a még szükséges összeg előkerítése a pótdadóra van utalva; tehát azt a körülményekhez és igényekhez képest emelni kell s így ez esetben, ha a járandóságok emelkednek, biztosra vehető, hogy a pótdadó is emelkedni fog. Ennek kikerülése végett javasoltatik, hogy fizetésemelés, fizetésrendezés, illetve arányosítás helyett a városi alkalmazottak részére a fizetésnek bizonyos százaléka drágasági pótlékként megszavaztassék. Tekintetbe véve a fent felhozottakat, ezen módozat nem lendít a dolgon, sőt feltételezhetőleg nagyobb kiadással járand, mint a fizetéseknek — figyelemmel a korpótlék rendszerének számdékolt érvényesítésére — az eddigi tervezetnél mérsékeltbb fokban leendő emelése, és mert elvégre a drágasági pótlékkal, ha ez — a mint az rendszeren pár év múltán bekövetkezik — a fizetéshez hozzászámítva, mint alapjárandóság rendszeresített is, ezzel még a fizetések nem lesznek rendezve s az állásokhoz képest egymás iránt arányosítva, a drágasági pótlék nem gyökeres orvoslás, csupán egy indicatív vietalis, mely a nyomorúságos életet egy időre kihúzza ugyan, de nem orvosolja és nem szünteti meg a fizetésekben meglévő aránytalanságok miatti nehezíteléseket. A mint az ügyek állanak, a mindig nagyobb és nagyobb mérvben fellépő igények folytán nem igen van kilátás arra, hogy a pótdadó apadjon, vagy megszűnjék; ellenkezőleg, a kultúra, a szépítészet, a kényelem igényeinek növekedéséhez képest fokról fokra emelkednie kell. Városunk helyzete e tekintetben még kedvező, mert más hasonló városoknál a pótdadó tetemesen, itt-ott 45%-ig magasabb, mint nálunk; így például: Csongrádon 90%, Zilahon 82%, Máramarosszigeten 81%, Nagykarolyban 72%, Hódmezővásárhelyen 67%, Czepléden 60%, Zalaegerszegen 60%, Désen 58%, Nyiregyházán 52%. Hogy ezen városoknál sokkal magasabb az adópótlék, mint nálunk, ez ne szolgáljon annak ösztönzéseül, miszerint városunk közönségénél is a terhek hasonló fokban — ha a szükség nem parancsolja — emeltessenek; azért megmondolva, a takarékoságnak lehető szem előtt tartásával kell az igények mérvét megszabni, a nélkül, hogy a túlságos takarékosággal a fejlődés, a haladás útját zárjuk, mert a garasos gazdálkodás rosszul fizet.”

* A kisszebeni ünnepélyre vonatkozólag még a következőket jelentik lapunknak: Az ünnep reggelén az Eperjes felől érkező vendégeket nagyszámú közönség várta a kisszebeni vasútállomáson, a hol Eiszelt Antal polgármester hazafias, lelkes szavakkal üdvözölte a Matavovszky Béla kir. tanácsos, tanfelügyelővel érkezett vendégeket. Az ünnepély kezdete előtt az összes templomokban hálaadó istentisztelet volt. A népkolai épület ünnepélyes felavatása után következett az Általános Tanítóegyesület választmányi gyűlése és azután közgyűlése, a melyen a tagokon kívül jelen voltak: Ghillány Imre báró vármegyének főispánja és a többi előkelő vendég. Az elnöki megnyitóbeszéd után Matavovszky Béla kir. tanácsos, tanfelügyelő buzdító beszéd kíséretében

adta át a Széchenyi-kör népnevelési szakválasztmánya által adott 50—50 korona jutalmat és a szakválasztmány elismerő-oklevelét a következő népnevelőknek: *Andrássy András* hrabszkei gör. kath., *Csiszárík János* fulyáni g. k., *Faludi Ferencz* demétei áll., *Krenyiczky Mihály* feketekúti g. k., *Kopcsák Ferencz* raszlaviczai áll., *Rabenseifer E.* kisszilvai r. k., *Sárosi J.* közzei áll., *Schödel E.* héthársi áll., *Szabó J.* aranypataki ág. h. ev. és *Tomori J.* kapii áll. isk. tanítónak. A jutalmazottak nevében *Beér Ferencz* egyesületi elnök mondott hálás köszönetet. Az ünnepély alkalmából Kisszeben város közönsége és a Sárosmegyei Ált. Népnevelőegyesület elnöksége együttesen sürgönyileg üdvözölték *Berzevicy Albert* vallás- és közoktatásügyi minisztert és *Halász Ferencz* közokt. min. osztálytanácsost. A szépen sikerült közös ebédnél kerültek felolvasásra az érkezett sürgönyök. Üdvözlő-sürgönyt küldtek: *Berzevicy Albert* vallás- és közoktatásügyi miniszter, *Hodossy Imre*, az Eperjesi Széchenyi-kör elnöksége, az eperjesi kir. állampártészeti hivatal, *Bánó Aladár* várm. főjegyző, *Fischer mérnök*, *Török Lajos* és *Téglás Lajos* áll. népisk. igazgató.

* Fényképészeti vegyiszerrek alkotórészei, valamint használatra készen egybeállítva is, *olcsó árban* kaphatók *Cattarino Sándornál* Eperjesen.

* Akadémiai Zenekör. A Kollégiumban mozgalmas ifjúsági élet folyik. Már régebben tervezék a zenéhez értő joghallgatók és theologusok, hogy alapítanak egy közös Zenekört és annak keretében egy nagyobb zenekart, melylyel a testületi ünnepélyeken és egyéb nyilvános alkalommal felléphessenek. Ez annál könnyebben kivihető volt, mert régebben létezett a koll. akad. ifjúság körében egy virágzó Zenekör s annak némi alapja még ma is gyümölcsözőleg kezeltetik. A szép terv végre valóra vált. Október 17-ikén megalakult a Zenekör. Elnök lett *Jovanovics Dusan* jh., alelnök *Bódy János* theol. karmester *Mutnyánszky V. jogh.*, jegyző *Buchalla B.* theol. és pénztáros *Holles Béla* joghallgató. A Zenekör több mint húsz tagból áll és igen jó erőkből van összeválogatva. Pártoló-tagnak bárki beléphet, ki felévenként 1 koronát fizet a Kör pénztárába. A Kör megalapításán buzdón fáradozott *Obal Béla* theol. Az átdolgozandó alapszabályokat az akad. tanári-kar rövid időn belül megerősíti.

* Joghallgatók létszáma. Jogakadémiánkba a jelen 1904/5. tanév első felére összesen 226 joghallgató iratkozott be — *négyvel több*, mint a múlt tanév első felében. Ez a legmagasabb létszám azóta, hogy az eperjesi jogakadémia fennáll s öröndetes bizonyossága annak, hogy évtizedeken át tartó önzetlen munkássággal kiépített s jól szervezett akadémiánk országosan jó hírnévének örvend. A beírtak közül I. éves 67, II. éves 69, III. éves 53, IV. éves 31, tanfolyam hallgatása nélkül miniszteri engedéllyel vizsgáló 6. Vallásfelekezetre nézve a hallgatóság a következőképen oszlik meg: ág. h. ev. 70, róm. kath. 62, izr. 44, ev. ref. 31, gör. kath. 12, gör. kel. 7. A hallgatóságban úgyszólván valamennyi vármegye illetőségük szempontjából képviselve van. Ez is azt bizonyítja, hogy jogakadémiánk, mely a hazai tíz jogakadémia között népesség tekintetében a legelső között áll, valóban országos tanügyi érdekeket szolgál s így nemcsak a fentartó egyházi hatóság és a helyi áldozatkész tényezőkről, hanem az állam részéről is méltán megérdemli a támogatást. Bízást reméljük, hogy ez utóbbi tényezőnek anyagilag támogató jóakarata is a jövőben jogakadémiánk felé fog hajlani. Hiszen egy ilyen virágzó főiskolának támogatása egyrészt a jogi oktatás minél hatékonyabb érvényesülhetése, másrészt az autonóm felekezeti fentartó hatóság eddigi messzemenő áldozatkésztségének elismerése szempontjából nem lehet közömbös. Figyelmet érdemlőnek tartjuk számokban is feltüntetni azt a következetes és fokozatos haladást, a melyet jogakadémiánk hallgatóságának a legutóbbi tíz éven át beállott emelkedése is igazol. Az első felévben beiratkozott joghallgatók létszáma volt 1895-ben 123, 1896-ban 139, 1897-ben 173, 1898-ban 150, 1899-ben 193, 1900-ban 201, 1901-ben 197, 1902-ben 216, 1903-ban 222, 1904-ben 226.

* Tűz. Okt. 17-ikén d. u. 5 órakor a Téglavető-úton *Hirschfeld Salamon* szalmakazla ismeretlen módon kigyuladt s elégett. Szerencsére nagyobb veszedelem nem származhatott, mert a tűz messze a városon kívül volt.

* Eperjesi tornászok győzelme Budapesten. A *Nemzeti Sport*, október 9-ikén megjelent számában, az eperjesi tornászokról igen elismerően nyilatkozik, a következőkben: „*Eperjes—III. kerület.* Az Eperjesi Torna- és Vívóegyesület 15 tagja érkezett vasárnap Budapestre, hogy viszonozza a budapesti III. kerületi Torna- és Vívóegyesületnek tavaly náluk tett látogatását. Ez volt a két egyesület negyedik találkozója. Délután 2 órakor négy számból álló atlétikai verseny volt a határutcai pályán, melyben, úgy, mint eddig, az eperjesiek

győztek. Eperjes egyáltalán kitűnő emberanyag felett rendelkezik; sajnos azonban, hogy működési helyük igen távol lévén a fővárostól, ritkán nyílik alkalmuk képességeik bemutatására. Két legjelebb atlétájuk *Bruger Géza* és *Hajdu Albert*. Előbbi középtávfutóink közt már számottevő helyet vívott ki magának. Hajduból pedig — ki különösen az aradi szövetségi torna-ünnepélyen tünt ki 60 méteres füleslabdadobásaival — szakszerű vezetés mellett még igen jó diszkoszdobó válhatik. Azután közli a nevezett lap a versenynek részletes eredményét is, mely szerint az 500 m-es síkfutásban 1-ső *Bruger Géza* 1 p 15¹/₆ mp. — Diszkoszvetésben 1-ső lett *Hajdu Albert*, 32 m. 79 cm. (versenyen kívül 33 m. 64 cm.). 2-ik *Kriss István*, 31 m. 57 cm. — Gerelyvetésben az 1-ső *Kriss István*, 32 m. 85 cm., 3-ik *Bruger Géza* 31 m. 96 cm. — Hármassugrásban *Kovács Győző* az 1-ső, 12 m. 27 cm. és *Bruger Géza* 3 ik, 10 m. 71 cm.

* Betörés. Eddig ki nem derített betörők hallatlan merészséggel garázdálkodtak okt. 18-ikén éjjel. Három helyre törtek be a merénylők. Legelsőnek *Wollner* mészáros üzlethelyiségét keresték fel, a honnan a további működéshez szükséges szerszámokat, úgymint kést, baltát loptak el. Innen a szomszédos orthodox zsidó-templomba törtek be az ablakon át. Több perselyt próbáltak feltörni, de sikertelenül. Alkalmasint neszt hallottak, mert megugrottak. Végül ellátogattak a *Schönfeld-féle* vásártéri üzletbe. Az üzlet raktárába az ablakon keresztül bemásztak. Itt feltörték a boltba vezető ajtót. A boltban álkulcsal kinyitották a *Wertheim-szekrényt*, innen elloptak 1100 kor. készpénzt, nagyobb összeget tartalmazó takarékpénztári és bankjegyleti betéti könyvecskéket, továbbá elvitték az üzletben elhelyezett jótékonycélú perselyeket is. A rendőrség erélyesen nyomoz.

* Talált tárgyak. *Blaskó János* lemesi lakos okt. 2-ikán *Berettő* község közelében egy ancer nickel-órát talált, melyen egy réz Szt. György-tallér és egy réz órakulcs lóg Átvehető a lemesi szolgabírósnál — Október 6-ikán Eperjesen a *Szekcső* partján a gyakorlati katonaság címeres szivartárcsát talált, melyben kilenc darab szivar volt. Tulajdonosa az eperjesi rendőrkapitányságnál átvehető — Október 10-ikén Eperjesen a *Főutcán* dr. *Horovitz Gy.* ügyvéd két koronát (egyforintos ezüstpénzt) talált, mely a rendőrkapitányságnál átvehető.

* Művészet a hirdetésben. Az évről évre kezeinkhez érkező, tarka köntösbe öltöztetett számtalan nyomtatványok egyike sem érdemel méltánylóbb figyelmet, mint az előnyösen ismert *Messmer teahozatali cég*-nek (M/m. Frankfurt) finom kiállítású, értékes árjegyzéke. Miután művész-kártyáit a gyűjtők igyekeznek albumaik részére megszerezni, ennélfogva ez árjegyzékek mindenütt találnak már érdeklődőkre. Már az első pillanatban látjuk, hogy itt csak igazán előkelő és művészi lesz ajánlva. Tárgyaik — mint értesítenek — tekintélyes művészek, u. m. *Holkmann H.* tanár, *Eichrodt H.* és *C.*, *Biese K.*, *Puhony J.*, *Ulrich H.* által készítettnek s az ő közreműködésük mellett sokszorosítottanak. Rámában, üveg alatt azon benyomást gyakorolják reánk a *Messmer-féle* árjegyzékek, mintha képek lennének és készítőiknek kiválóságát jellemznék. Minden új kiadásnak érdeklődéssel nézünk eleje, mert itt a hirdetés — művészet.

* Az 1000 koronás atyafi. Dr. *Weisz Bernát* bártafi kir. közjegyző irodájába október 12-ikén egy komlósi ember állított be azzal a kéréssel, hogy a közjegyző 1000 koronását felváltsa. A közjegyző épp egy bonyolult hagyatékat tárgyalta, de mert látásból jól ismerte az alacsony termetű embert, a ki már gyakran járt irodájában, teljesítette kérését, pénzszekrényéből egy csomagba kötött papírpénzt vett ki és a nagy zűrzavarban elfelejtve, hogy a csomagban nem 1000, hanem 2000 korona foglaltatik, ideje sem lévén a pénzt megszámolni, az 1000 koronás ellenében átadta a 2000 koronás csomagot. Az atyafi hosszasan számlálgatta a pénzt, aztán — bizonyára örülve a cserének — eltávozott. Néhány nap múlva a közjegyző egyik ügyfelének el akarta küldeni a 2000 koronát, a mely nála letétben volt és csak akkor vette észre tévedését s hogy az atyafi mily rútul visszaélt jóindulatával és bizalmával. Az esetről a csendőrség is értesítve lett, a mely már megindította a nyomozást az 1000 koronás atyafi után.

* Gondatlanságból okozott emberölés. Nem való gyermek kezébe a tegyver; de a gyakori figyelmeztetés mind nem használ. Alig mulik el nap a nélkül, hogy ne olvassók a lapokban, hogy itt vagy ott egy gyermek véletlenül lelőtt valakit. Ilyen eset történt a minap *Úszfalun* is. *Bujanovics Sándor* ottani földbírtokos erdőkerülőjének *Bekecs Józsefnek* tizenöt éves fia tegyverrel ment az erdőbe. Útközben meglepte az eső, s hogy a

fegyver
miközbe
szívébe
vizsgálá
* C
kedelmi
tartotta
alatt ol
sokolda
vetkeze
igazság
jelentés
szöveti
kodik
ságok,
megszü
kezetek
az igazg
az egye
fogalás
terjeszt
a hazai
felkarol
tervezet
tag ind
zási mu
hogy m
érzéken
becsker
tékes h
befejeze
gatóság
ügyrend
közö sz
* M
sz. Diny
jesről,
a pityóko
szobájá
verte, r
ingóság
ket ma
kezdet
előhívo
azzal ve
mit cse
* T
a ki Ar
a mult
és éksz
val vitte
feljelent
* L
15-ikén
ládját,
onnan
beszed
mozást
* S
liárd k
ez az d
féle pén
mert er
milliárd
pénz, h
összeve
nem ve
civilizál
az adó
volna
Egyesü
kifizeth
millióka
jut a ka
tunk A
nak var
korona.
koloniá
adósság
ria és M
ötszázki
legtöbb
egymag
* H
A fran
hogy a
erélyese
fíletet,
napokb
nevezet
hamis
fogságg

gyeget kár ne essék, szűrével akarta azt betakarni, miközben a fegyver elsült s a golyó *Kancir János* szívébe fúródott, ki nyomban meghalt. A bűnügyi vizsgálat megindult.

* **O. M. K. E.** Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés ügyvivő igazgatósága okt. 16-ikán tartotta meg *Sándor Pál* országgy. képviselő elnöklete alatt október havi ülését, a melyen igen beható és sokoldalú megvitatás után végleg megállapította a szövetségi törvénytervezet ügyében a kereskedelmi és igazságügyi miniszterekhez felterjesztendő véleményes jelentést. Miután pedig a törvénytervezet csak a szűkebb szövetségi jog reformjára szorítkozik, de nem gondoskodik a szövetségi ügy terén felmerült egyéb visszahívások, így különösen az adózási és egyéb kedvezmények megszüntetéséről és nem akadályozza meg a szövetségi tevékenység felhasználását elhatározta az igazgatóság, hogy a legközelebbi választmányi ülés elé az egyesülésnek a szövetségi ügyben elfoglalt állásfoglalását érélyesen kifejezésre juttató megokolt javaslatot terjeszt — Elhatározatott továbbá, hogy az egyesülés a hazai ipar fejlesztésének ügyét a legnagyobb érélylyel felkarolja és e részbeni tevékenységét illetőleg részletes tervezetet dolgoztat ki. *Steinitzer Géza*, igazgatósági tag indítványa kapcsán az igazgatóság a bégaszabályozási munkálatok kérdésével foglalkozott és elhatározta, hogy miután ezen munkálatok késedelmes folytatása érékenyen sérti a forgalom érdekeit, az egyesülés nagybecskereki kerületének vonatkozó felirata alapján illetékes helyen lépéseket tesz folyamatba azok mielőbbi befejezése érdekében. — Megállapította végül az igazgatóság a saját, a választmány és a vidéki kerületek ügyrendjét és elintézte az egyesülés belső életére vonatkozó számos kérdést.

* **Megártott az eperjesi bor.** *Verestyák István*né, sz. Dinyovszki Anna, asztalossegéd neje, a minap Eperjesről, a hol látogatásban volt, hazaérkezett Kassára s pityókás állapotban bement szomszédnője Bobák Ilona szobájába, annak összes edényeit és őt magát is összeverte, majd pedig azon megjegyzéssel, hogy az összes ingóságok az ő tulajdonát képezik, az összes ágyneműket magával vitte. Bobák Ilona beteges lévén, nem kezdett ki az asszonytól, hanem a Fő-utcán egy előhívott rendőr által előállította. Verestyákne most azzal védekezik, hogy nem tudja, hogy ittas állapotban mit cselekedett. Feljelentették a járásbírósnál.

* **Tolvaj hitves.** *Grünfeld Etel* elváltan él férjétől, a ki Andrejován korcsmáros. A jó feleség meglátogatta a mult napokban férjét, a mikor ez távol volt a háztól és ékszereket, majorságot, gabonát összeszedve, magával vitte jurkovolyai otthonába Férje, Guttman Mózés, feljelentést tett ellene az ügyészségnél.

* **Lenártón feltörték a községi pénztárt.** Okt. 15-ikén eddig ismeretlen tettesek a bíró házába törtek, ládáját, hol a községi pénzt is elhelyezte, feltörték és onnan 122 kor. készpénzt elloptak. Ez összegben 46 kor. beszédett állami adó is foglaltatik. A csendőrség a nyomozást megindította, de eddig minden eredmény nélkül.

* **Százhusz milliárd államadósság.** Százhusz milliárd korona! Még így leírva is hajmeresztően nagy ez az összeg. Hát még milyen tömeg lehet ez valamiféle pénznemben összehalmozva? Számban azért érdekes, mert ennyi a civilizált világ államadóssága. Százhusz milliárd, vagy százhuszezer millió korona olyan sok pénz, hogy ha a világ minden államának ércpénzét összevennők is, ennyit nem tenne ki. Száz esztendő óta nem vertek ennyit az egész világon. A világ összes civilizált államainak adóssága tesz ki ennyit és ha ezt az adósságot ki akarná valaki fizetni, annak szüksége volna a hat európai nagyhatalom és az amerikai Egyesült-Államok tízesztendei összes jövedelmére, hogy kifizethesse. Maga az adósság kamatja ezrekre menő milliókat emészt meg esztendőnként. Két és fél korona jut a kamatokból minden emberre, ha átlagosan számítnak. A legtöbb adóssága Franciaországnak és Angliának van. Anglia államadóssága huszonháromezer millió korona. Ezenkívül van még vagy tízezer millió korona koloniális adóssága is Angliának. Németország államadóssága kétezernegyszázhatvanhét millió korona. Ausztria és Magyarország közös államadóssága tizenkétezer-öttszázkilencvenhat millió korona. A városok között legtöbb adóssága London városának van, a mennyiben egymaga egyszáz millió koronával tartozik.

* **Hogyan büntetik külföldön a borhamisítót?** A francia borkereskedők, a kik már rég sürgetik, hogy az ottani termelők tisztességtelen borkezelését érélyesen büntessék meg, megelégedéssel fogadták az ítéletet, melyet a carcassonei törvényszék hozott a napokban. A bíróság ugyanis egészségtelen anyagokkal, nevezetesen kénsavval hamisított borok készítéseért és hamis bevallásáért *Servières* Fage Rózát hat havi fogsággal és összesen 72,000 frank bírsággal, férjét

Servières Ágostont egy évi fogsággal és 21,000 frank bírsággal, továbbá a francia borászat védelmére alakult szövetség kezéhez fizetendő 2000 frank bírsággal sújtotta. A bíróság elrendelte, hogy ítélete a vádlottak költségén hat különféle hírlapban közzétételük és Carcassone, Narbone, Lézagnen és Limoux városok polgármesterei hivatalaiban és a vádlottak lakásán kifüggesztessék. Végül a bíróság elkoboztatott 2500 hektoliter bort, 600 liter szörpöt, 180 liter seprőt a hozzá való hordókkal együtt, összesen 37,815 frank értékben.

* **Reformok az ipari szakoktatásban.** Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter — a félhivatalos *M. N.* értesülése szerint — az ipari szakoktatás terén igen számottevő és fontos reformokat fog a közeljövőben életbeléptetni, a melyek főleg a szakoktatásnak a gyakorlati irányba való vezetését célozzák. Ipariskoláink ha követnek is és követnek is gyakorlati irányt, — sőt messzebb is mentek ebben, mint a külföldi iparoktatás, — ez a gyakorlati irány mindaddig nem domborodik ki eléggé az iskolák szervezetében és eredményében. Még mindig több ezekben az iskolákban az elméleti és rajzbeli oktatás, mint a mennyire az ipari életben működő ezen színvonalú ifjúságnak szüksége van. Ennek következménye azután az, hogy az ipariskolából kikerülő ifjúság nagy része inkább az irodai alkalmazást keresi, mint a műhelyt, másrészt a műhelyi életbe lépve, az első időben még nem bír elég gyakorlattal és kézügyességgel arra, hogy azonnal kezemunkájával biztosíthasson magának megélhetést. Igaz, hogy magasabb intelligenciájánál és az iskolában nyert képzettségénél fogva néhány hónap mulva megszerezve a hiányzó gyakorlatot is, a műhelyeknek minden tekintetben kiváló munkásává lesz, de a legkevesebb műhely vállalkozván arra, hogy ezt az átmenetet nyújtsa az iskolát végzett ifjúságnak, sőt annak következtében maga az iparoktatás intézménye is tévesen ítéltetvén meg, magukat az iskolákat kell úgy szervezni, hogy növendékeiknek erre az átmenetre szükségük ne legyen, illetőleg az iskolákból mint teljes gyakorlati bíró, közvetlen kenyérkeresetre képes iparosok kerüljenek ki. Ennek elérhetésére a kereskedelmi miniszter úgy a felső-ipariskolákat, mint az ipari szakiskolákat reformálni óhajtja, még pedig az elméleti oktatás anyagának csökkentésével és ezzel szemben a műhelybeli munka növelésével, a minek közvetlen következménye az is lesz, hogy az ipariskolai ifjúság mai túlzott igényei csökkenteni fognak. A kézműves-iskolákat pedig a tervbe vett szervezeti módosítások révén közvetlenül az ipari termelés szolgálatába bocsátják. Ezekre nézve a részletes előmunkálatok folyamatban vannak s nem sokára befejezést is nyernek. Iparoktatásunk szervezetében egy másik, igen lényeges reform is közel áll a megvalósuláshoz. Ez pedig abban áll, hogy a gyakorlatban működő felnött iparosok, mesterek és segédek gyakorlati irányú továbbképzéséről nagyobb mértékben fognak ezentúl gondoskodni, mint a hogy eddig történt. Az iparoktatás legnagyobb kihatással az ipar fejlődésére abban a vonatkozásban van, a melyben a gyakorlati iparosokat képezi ki jobban, kiknek illetőleg kiképzése közvetlen nyilvánul meg az iparban. Ez irányban történtek már intézkedések eddig is; az egyes iskolákban rendezett továbbképző tanfolyamok igen biztató eredményeket mutatnak, úgy, hogy ez irányban most már a kereskedelmi kormány nagyobb arányú intézkedéseket tehet.

* **Jutalomdíj a jegyzőknek.** A községi- és körjegyzők jutalmazására a Kisbirtokosok Országos Földhivatala 1500 koronát bocsátott a földművelésügyi miniszter rendelkezésére. Tallián Béla miniszter ez összegből egy 500 koronás, két 300 koronás és két 200 koronás jutalomdíjat tűzött ki oly községi- és körjegyzők jutalmazására, a kik a községek felvirágzása körül buzgó és eredményes működést fejtettek ki. A pályázók hiteles adatokkal tartoznak igazolni, hogy községük gazdasági felvirágztatásánál az egyes gazdasági ágak meghonosítása vagy fejlesztése körül mily sikerrel működtek közre; továbbá a községi termények jobb értékesítése, háziipari keresetforrások teremtése és a szövetségi és hitelügy terén kifejtett működéssel mily mértékben gyarapították községük anyagi jólétét. A pályázati hirdetés közzétételével és a pályázati kérvények begyűjtésével, valamint 3—3 legérdemesebb pályázó ajánlatbáhozatalával a miniszter az Országos Központi Jegyzőegyesületet bízta meg.

* **Tanonczok iskolabjárása.** Tanonczok iskolabjárás kötelezettsége azok életkorától nem függ. Tanonczok iskolai mulasztásáért minden esetben az iparos felelős, még akkor is, ha a felelősséget a tanonczszerződésben a szülőre vagy gyámra hárítja át, illetve akkor is, ha a tanoncz szülőjénél vagy gyámjánál lakik. Ezeket mondja a miniszter 1904. aug. 5-ikén 40,892. sz. a. hozott elvi határozatában, mely szerint a tanonczok

iskolabjárás kötelezettsége az ipartörvény 82. §-ának feltétlen rendelkezése folytán az életkortól nem függ, tehát minden tanoncz, míg tanideje az iparosnál tart, az életkorra való tekintet nélkül köteles tanoncziskolába járni, másfelől pedig, mert az 1884: XVII. t.-cz. 62. §-ának c) pontja értelmében a tanonczot iskolabjárásra szorítani az iparos (munkaadó) köteles, tehát a tanoncz iskolai mulasztásáért minden esetben az iparos felelős még akkor is, ha e felelősséget a tanonczszerződésben a szülőre vagy gyámra hárítja át, mert a tanonczszerződés, mint magánjogi ügylet, az iparosnak a szülővel vagy gyámmal szemben kártérítési igényt adhat ugyan, de az iparost a törvényszerű közjogi jellegű kötelezettségek alól nem mentesítheti. A tanoncz iskolabjárásáról abban az esetben is az iparos tartozik felelősség terhe mellett gondoskodni, ha a tanoncz szülőjénél vagy gyámjánál lakik, mert az iparosnak a tanoncz műhelyi foglalkoztatásának idejét akképp kell megállapítania, hogy annak iskolabjárását ellenőrizhesse.

* **A legkiválóbb orvosok egyhangú véleménye,** hogy a gyermek a fejlődés szakában van legjobban arra utalva, hogy hatékony tápszerekkel erősítve, a legkülönbözőbb ragályos betegségek ellen ellentálló képessé tétezzék, s ugyancsak egyhangú vélemény az, hogy e célra legalkalmasabb a csukamájolaj, mely könnyű emészthetősége által válik igen becessé. E célra legjobban ajánlható a Zoltán-féle csukamájolaj, melynek tápereje igen nagy s mivel sem kellemetlen szaga, sem rossz íze nincs, a gyermekek szívesen veszik. Készítője Zoltán Béla gyógyszerész Budapesten, s üvege 2 korona a gyógyszerárakban.

* **A bírói letétek.** A bíróság eddig, ha a bírói letét tárgyát továbbra is letétben hagyva, csupán a letéti kamatok kifizetését rendelte el, az erről szóló végzést jogerőre emelkedése után a tényleges kifizetés elrendelése végett felterjesztette a pénzügyminiszterhez. Plósz Sándor igazságügyminiszter most az eljárás egyszerűsítése céljából a pénzügyminiszterrel egyetértőleg ezt a rendelkezést hatályon kívül helyezte s elrendelte, hogy a bíróságok a kiutaló végzéseket abban az esetben is közvetlenül a letéti pénztáru szolgáló kir. adóhivatalhoz küldjék meg, ha kivételesen a bírói letéti kamatoknak a letét tárgya nélkül való kifizetését rendel el s így ezeknek a végzéseknek a pénzügyminisztériumhoz való felterjesztését a bíróságok ezentúl mellőzzék.

* **Fakereskedő nem vállalhat ácsmunkát.** Fakereskedők ácsmunkálatokra csak vállalkozói iparigazolvány alapján vállalkozhatnak, de a munkálatokat ily esetben is csak iparendélyvel bíró ácsmesterekkel végezhetik. Az aug. 12-ikén 55,767. sz. a. hozott elvi határozat szerint fakereskedők ácsmunkálatokra csak külön vállalkozói iparigazolvány alapján vállalkozhatnak és az ácsmunkálatokat ily esetben is csak iparendélyvel bíró ácsmesterek által végezhetik. A mennyiben tehát fakereskedők vállalkozói iparigazolvány nélkül ácsmunkálatokra vállalkoznak, illetve az elvállalt munkákat nem az arra jogosított ácsmesterekkel végeztetik, az illetők az illetékes elsőfokú iparhatóságnál az ipar-kihágási eljárás megindítása végett feljelentendők.

* **Asztaltársaságok.** A belügyminisztérium legutóbb kiadott körrendeletével szabályozza az asztaltársasági szervezkedés ellenőrizhetőségét s ennek során a többek közt kijelenti, hogy asztaltársaságok csak akkor alakulhatnak kormányhatóságilag láttamozott alapszabályok nélkül, ha működésük a tagok baráti érintkezésének keretén túl nem terjed, ha szervezettel nem bírnak és a tagokra nézve sem jogokat, sem pedig kötelezettségeket nem állapítanak. Asztaltársaság cím alatt való minden oly egyesületet azonban, a mely megállapított szervezettel bír vagy tagja részére jogokat és kötelezettségeket állapít meg, vagy a tagok körén kívül a társadalomra is kiható akár politikai, akár társadalmi közművelődési vagy jótékonyági célok elérésére irányul — még ha külön szervezettel és helyiséggel nem is bír, — egyesületnek kell tekinteni s ezért fölhívja a minisztérium a törvényhatóságokat, hogy az ily asztaltársaságokra az egyesületekről szóló belügyminiszteri körrendeletek intézkedéseit alkalmazzák.

* **Az «Y» betű jogosulatlan használata.** A belügyminiszter és igazságügyminiszter egy felmerült esetről kifolyólag érdekes határozatot hozott a név végére írott y betű jogosulatlan használata tárgyában. B—y Gy. földbirtokos följelentette B—i A. budapesti kereskedőt a miatt, hogy a cégétábláján és a nyomtatványain y-nal írja a nevét, holott őt meg nem illeti. Az előjáróság a vádlottat felmentette s a felmentő határozatot helyben hagyta a főváros tanácsa, mint másodfokú iparhatóság is. A kereskedelmi miniszter most — a belügyminiszterrel és igazságügyminiszterrel egyetértve — a tanács ítéletét megváltoztatta s a vádlottat 40 korona pénzbüntetéssel sújtotta, kötelezván őt egyúttal, hogy az ítélet kézbesítésétől számított

15 nap alatt czégtábláját és szétküldésre szánt üzleti nyomtatványait megfelelően igazítsa ki. A miniszter e határozatát azzal okolja meg, hogy a törvény szerint egy iparos vagy kereskedő sem használhat cégén, nyomtatványain vagy hirdetéseiiben oly jelzőket, jelvényeket vagy adatokat, melyek a tényleges üzleti viszonyoknak, vagy a valóságnak meg nem felelnek. Már pedig az a körülmény, hogy *B-i* a nevét jogosulatlanul *y*-nal írta, alkalmas arra, hogy a közönség őt ne a cégjegyzékben feltüntetett egyénnek tartsa, hanem más kereskedővel téveszse össze. Téves — úgymond a miniszter — az alsófokú iparhatóságoknak az a felfogása, hogy a jelen esetben nem iparkihágás, hanem névbitorlás forog fenn, mert a *i* helyett *y*-nal írja a nevét, az nem használ más nevet, hanem azt csak eltérőleg írja.

* **Barátságos arczot!** Egy paraszt élettársával a fényképészhez jön:

— Le szeretném fotografáltatni a feleségemet!
— Helyes, üljön le — szolt a fényképész az asszonyhoz — és vágjon barátságos arczot! Egy, kettő, három. Készen vagyok! Öt perc múlva vihetik magukkal a képet.
— Köszönjük, a kép nem kell!
— Hát akkor minnek fényképeztük le az asszonyt?
— Kíváncsi voltam látni a feleségemet, a mikor nyájas arczot vág — felelt a paraszt és elégedetten távozott.

KÖZEGÉSZSÉGÜGY.

Kezünk tisztaságának fontossága a vakság ellen való küzdelemben.*

Írta dr. Vajda Géza.

A vakságot sok esetben okozó szemgyulladások egy jó része olyan, a melyet kellő magatartással elkerülhetünk. Ilyen megelőzhető szemgyulladások azok, a melyek ragadósak, közvetlenül vagy közvetve terjedhetnek a beteg szemről az egészségesre.

A fertőzésre képes szembajokat már gyakran a szemek külső kinézése is elárulja: a kivörösödött szemhéjszéleket itt-ott sárgás varok fedik, a többé-kevésbé fénykerülő szemek csipásak, a szemrésből hígabb, majd sűrűbb könnyes-genyés váladék szivárog, néha folyik. Minél bővebb az ily kóros váladék, annál nagyobb mennyiségben tartalmazhatja azon apró szervezeteket, a melyek a gyuladást okozták s a melyek más helyen is — ha létfonteleik megvannak — hasonló természetű gyuladást gerjesztenek. Természetes ezek szerint, hogy a ragály ezen váladék útján terjed; természetes továbbá az is, hogy ezen váladék — számlálhatlan mennyiségben tartalmazván a csak erős nagytítás alatt látható, genyedést okozó szervezeteket, az úgynevezett mikroorganizmusokat — már elenyésző, szemmel nem látható mennyiségben is fertőzésre képes.

Szerencse, hogy a fertőzés létrejvetelében még a ragályzó váladék maga nem elegendő. Bizonyos feltételek kellene arra, hogy a mikroorganizmusok életképesek maradjanak. Ha ily feltétel a szemben adva van az által, hogy a szem meg van sebezve, meg van hülve, vagy valamely más módon életereje, ellenállásra való képessége meg van gyengülve, akkor a fertőző váladék mikroorganizmusai a szemre jutva nem pusztulnak el, mint egy ép, egészséges szemben, hanem élnek, szaporodnak s a szemet gyuladásba hozzák.

Ha a Teremtő nem gondoskodott volna arról, hogy a szempillák által megszükkített szemrésen át idegen testnek a szembe jutása megnehezítették; hogy a mégis bejutott idegen test azonban az általa kiváltott bő könnyezés, a szemhéjak mozgásai, az úgynevezett pislogás által a sós könnyek segítségével újra eltávolítottassék; szóval, ha természetes védőeszközökkel nem rendelkezne szemünk, akkor a vakok szomorú sorsa várna az emberiség legnagyobb részére. Ha ezen természetes védőeszközök megbecsülése mellett gondot fordítanánk arra, hogy szemünkhöz sohase nyuljunk mosdatlan kezekkel, akkor sok veszedelmes szembajnak vehetnők elejét.

Ilyen veszedelmes, sokszor vakságot okozó szemgyulladás a trachoma vagy egyiptomi szemgyulladás, továbbá a szemtakár. Míg a trachoma hosszú lefolyású, sokszor évtizedekre terjedő betegség, addig a szemtakár néhány hétig tart csak, de ezen rövidebb idő alatt éppen úgy megvakíthatja a szemet, mint hosszú idő alatt a trachoma.

Mind a kettőtől meg lehetne pedig menekednünk azon egyszerű rendszabály betartása által, hogy *tisztátalan kézzel szemünkhöz nyulni nem szabad!* E tekintetben sohasem lehetünk eléggé óvatosak, mert ha mi magunk szeretjük is a tisztaságot, embertársaink egy jó része szappan nélkül is megél. Pedig például a kilincsek nemcsak a megmosott kezek számára vannak s ha mi egy vendéglőbe menve, az ajtót kinyitjuk és beteszszük, vagyis két kilincset megfogtunk, akkor már

* Mutatvány a *Vakok ügye* cz. lapból. (Budapest Hungáriakörút 16.) Előfizetési ára egész évre 1 kor. 20 fill. A lap tiszta jövedelme a Vakok Menedékházának alapjáé.

— talán éppen most megmosott — kezeinket bepiszolhattuk oly mennyiségű szennel, mely láthatatlan bár, mégis elegendő lehet arra, hogy — mondjuk a füstös levegő által izgatott, viszkető — szemünket megvakarva, a ragályt, az esetleg vakságot okozó fertőző piszkot mi magunk dörzsöljük be szemünkbe.

A ragályzódásnak ez a veszélye örökös. Ott leskelődik már a bölcsönél s nem hagyja el az embert a sírig.

Az oly veszélyes, nagyon sokszor vakságot okozó genyedő szemgyulladás, a mely az ártatlan újszülött szeméit meglepi, nemcsak a már megbetegedett szemű csecsemőt teheti vakká, hanem a vigyázatlan vagy tudatlan ápolót, szülőt vagy testvért is. Mert nem igaz az az elterjedt néphit, a mit sokszor a rossz lelkiismeretű vagy tudatlan «tudós» asszonyok terjesztenek, hogy t. i. az újszülött szeme a napvilágtól gyuladt meg.

Ez nem igaz. Hanem igaz az, hogy a mosdatáskor, az első fűrésztéskor fertőződött meg (ha nem még előbb, a születés alatt) az újszülött szeme s így az ilyen beteg szemnek váladéka, a szemből kifolyó geny is fertőző. Ebből a genyből a legparányibb mennyiség elég arra, hogy például az anya szemébe jutva, ott

hasonló természetű gyuladást okozzon. Az odajutásra pedig mily sok az alkalom! A mosdóvíz, a mosdótál, a törülköző, a zsebkendő, a gyermeknek, a gondozónak s végül saját magának a keze — mindegyik egy-egy szabadalmazott szállítója a ragálynak s ha mégis vannak épszemű emberek, az csakis az isteni Gondviselés célszerű eszközeinek — a szemgolyó védőeszközeinek — szemöldök-, szempillák-, szemhéjak- és a könnyeknek tulajdonítható, mert az emberek nem ismerik, részben nem méltatják kellő figyelemre azt a szabályt, a melynek betartásával 20—25 százalékkal volna apasztható a vakok száma, hogy t. i. *ne nyuljunk soha mosdatlan kezekkel szemünkhöz!*

Blúzra való selyem

mtreje 60 kr.-tól 11 fnt 35 kr.-ig, legutolsó újdonságok. — Bérmentve és vámentesen házhoz szállítatik. Nagy mintaválasztékot azonnal küld

HENNEBERG selyemgyáros, ZÜRICH. 6.

Felelős szerkesztő: Dr. Mikler Károly. Kiadótulajdonos: Kósch Árpád.

NYILTTÉR.

A Szinye-Lipóczy Lithion-forrás

Salvator

kitünő sikerrel használtatik

vese, húgyhólyag és köszvénybántalmak ellen, húgydara és vizeleti nehézségeknél, a cukros húgyárnál, továbbá a légző és emésztési szervek hurutainál.

Húgyhajtó hatása.

Vasmentes! Csiramentes!

Könnyen emészthető!

Első rangu gyógyviz és diatetikus ital.

Számos orvosi tekintélyek által különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi pozsga, máj- és vese izgatási tünetekben vagy húgysavas vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban

A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.

Eladási árak Eperjesen:

1/2 literes palaczk ...	32 fillér
3/4 " " " " " " " "	40 " "
1/1 " " " " " " " "	48 " "

Az üres, tiszta és eredeti Salvator-palaczkok a következő árakban vétetnek vissza:

1/2 literes palaczk ...	6 fillér
3/4 " " " " " " " "	7 " "
1/1 " " " " " " " "	8 " "

4471—1904. szám.

Tűzifaeladási hirdetmény.

Alulírott m. kir. erdőhivatal zárt írásbeli tárgyalás útján áruba bocsátja a szomolnoki m. kir. erdőgondnoksághoz tartozó B. üzemsztálybeli favágatási-tervileg 1904. évben kihasználás alá kerülő:

I. csoport:

- I. vágás, 1. tag, 5. osztag, mintegy 753 ürköbm. bükk és tölgy (rendes gyérités);
I. vágás, 2. tag, 11. osztag, mintegy 404 ürköbm. bükk (rendes gyérités);
I. vágás, 2. tag, 12. osztag, mintegy 286 ürköbm. bükk (rendes gyérités);

II. csoport:

- III. vágás, 12. tag, 21. osztag, mintegy 404 ürköbméter bükk (rendes gyérités);
III. vágás, 12. tag, 22. osztag, mintegy 238 ürköbméter bükk és 238 ürköbméter fenyő (rendes gyérités);
III. vágás, 11. tag, 8. osztag, mintegy 310 ürköbméter fenyő kúpfa;
III. vágás, 12. tag, 14. osztag, mintegy 1025 ürköbméter bükk (elővágás);
III. vágás, 15. tag, 61. osztag, mintegy 350 ürköbméter bükk és 700 ürköbméter fenyő becsült tűzifát, a bükk-tűzifára az I. csoportban megállapított 1 kor. 50 fill., a II. csoportban 1 kor. 46 fill. és a fenyőfára mindkét csoportra megállapított 44 fillér ürméterenkinti kikiáltási egységár mellett.

Ajánlatok — melyek úgy az egész fatömegre, mint az alakított egyes csoportokra külön-külön is tehetők, 10% bánatpénzzel, ívenkint 1 kor. bélyeggel ellátva, folyó évi november hó 29-ikén d. e. 10 óráig az alulírt erdőhivatalnál nyújtandók be.

Az ajánlatban a felajánlott egységár számjegyekkel és betűkkel világosan kiírandó s egyúttal az is határozottan kiteendő, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri s azoknak magát feltétlenül aláveti.

Utóajánlatok, úgyszintén feltételektől eltérő kikötéseket tartalmazó ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Az árverési és szerződési feltételek alulírt m. kir. erdőhivatalnál, a szomolnoki m. kir. erdőgondnokságnál (Szomolnokhután) a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Sóvár, 1904. évi október hó 14-ikén.

M. kir. kincstári erdőhivatal.

Brázay-féle Sósorszesz

A massagehoz (gyúrógyógy-mód) legalkalmasabb szer a **Brázay-féle Sósorszesz**, melylyel a testet bedörzsöljük s a massaget úgy hajtjuk végre.

INGYEN

megkaphatja mindenki, a ki kéri

Érdekes Egyetemes Árjegyzéket,

több mint 1500 illusztrációval,

a mely minden szükségeslet-cikk és érdekes

újtonság bevásárlásánál nélkülözhetetlen.

Egy postai levelezőlap a pontos cím meg-

jelölésével elég, a melyre azonnal megküldi

teljesen bérmentve az

Érdekes Egyetemes Árjegyzékét:

Heinrich Kertész, Wien, I., Fleischmarkt 18-239.

A Bártfai Hitelbank

részvénytársaság

Bártfán a lemondás folytán megüresedett, évi 1200 korona kezdőfizetéssel és évi jutalékkal javadalmazott

pénztárnoki állásra

pályázatot hirdet.

Felhívtnak pályázni szándékozók, hogy pályázati kérvényeiket f. é. november 15-ikéig alantírt igazgatóságához nyújtsák be.

Pályázóktól megkívánatik: kereskedelmi-iskola végzettség, pénzügyi gyakorlat, a magyar, német és tót nyelv ismerete és 1200 korona kauczió letétele.

Egy évi próbaidő után véglegesítés. Az állás f. évi december hó 1-jén elfoglalandó.

A Bártfai Hitelbank r.-t. igazgatósága.

MESSMER-TEA

a legkedveltebb és legelterjedtebb, 100.000 családban iszszák, kiadós és ennélfogva nagyon olcsó a használatban. Legfinomabb termékei az új aratásnak. Próbacsomagok K. 1- és K. 2-.

Bein Simon üzletében, Eperjes.

3590—1904. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az eperjesi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Groszmann Ármán végrehajthatónak Kovács Károly végrehajtást szenvedő elleni 985 kor. tőkekövetelés és járulékaí iránti végrehajtási ügyében az eperjesi kir. törvényszék (az eperjesi kir. járásbíró) területén levő és Eperjes sz. kir. városban fekvő, az eperjesi 328. sz. tjkvben A. I. 1. sorsz. alatt Kovács Károly, Kovács Mária és Kovács Miklós nevében álló 593. hr., 58. öi. számú egész házra 2400 korona kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1904. évi december 10-ik napján d. e. 10 órakor az eperjesi kir. törvényszék pertárában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak bánatpénzül 240 koronát készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokban a kikiáltott kezéhez letenni.

Kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Eperjesen, 1904. évi szeptember hó 9-ikén.

Kádas, kir. törvényszéki bíró.

Jobb czipőzetnek

Chevreaux, Boxcalf, borjúbőr stb.

elősmert legjobb a

GLOBIN,

mert fáradság nélkül pompás fényt ad!

Védi és puhává teszi a bőrt.

Legegyszerűbb kezelés.

A legtöbb üzletben kapható.

Fritz Schulz jun., Akt.-Ges., Eger i. B., Leipzig.

Árok-utca 37. számú házban egy 3 szobás

I. emeleti lakás

azonnal kiadó.

Amerikába

menetármérséklése a III. osztálynak.

100 korona

Bécsből Antwerpenen át

NEW-YORK-, PHILADELPHIAba ellátással együtt.

Ezen kivételes ár biztosítása végett az utasoknak 20 korona előleget kell küldeni a

RED STAR LINEnek Wien, Wiedner Gürtel 20.

Ügynökök

felvételnek igen kedvező feltételek mellett

Erzsébet-szanatórium-sorsjegyek

részletfizetés melletti elárúsítására.

FUCHS H. váltóháza BUDAPEST, IV., Kecskeméti u. 1.

Köszvény és csúsz ellen legsikeresebb az egész világon ismert és kedvelt

KRIEGNER-féle

REPARATOR

egy nagy üveg 2 korona, kis üveg 1 korona.

Kapható a gyógyszerárakban. Óvakodjunk utáztatoktól!

Főraktár:

KRIEGNER GYÖRGY „Korona“-gyógyszertára

Budapest, VIII., Kálvin-tér.

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi — és többé mást nem szíhat

legjobb, valódi francia

szivarkapapír és szivarkahüvely.

Gyári raktár:

Zahler Mórnál Eperjesen.

„MAYER“-gépgyár

vas- és fémöntőde részvénytársaság, Szombathely.

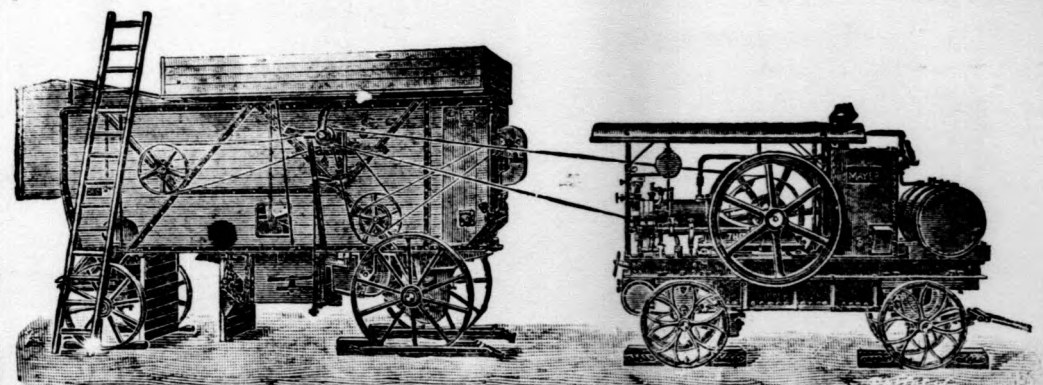
Raktár: Budapest, V., Lipót-körút 15.

Készít mindennemű

Gazdasági gépeket, kitűnő szerkezetű Benzin- és szivó-gázmotorokat 2-50 lóerőig.

Benzin-motoros cséplőkészletek.

Legolcsóbb üzem! Tűzveszély kizárva!

Malomépítész: Új hengerek, minden e szakmába vágó gép gyártása. Teljes műalmi berendezések.

Különlegesség: Legújabb szerkezetű csavaros és szabad. víznyomású borsajtók.

Osborne D. M.-féle világhírű amerikai arató- és kaszáló-gépek magyarországi kizárólagos képviselője.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. * Kivánatra minden szükségletre külön költségvetés.

Lintment. Capsici comp., Richter-féle Horgony-Pain-Expeller.

Ezen elismert kitűnő és fájdalomcsillapító bedörzsölésül használt háziaszer bevasárlásánál, — a mely minden gyógyszerárakban kapható, — mindig figyelemmel legyünk a „Horgony“ védjegyre.

Hirdetések

jutányos áron vétetek fel lapunk kiadóhivatalában.

Üzlet-átvétel.

Van szerencsénk a n. érd. közön-
ség becses tudomására hozni, hogy
a 40 év óta fenálló

Wieland és Schroepfer-féle

jó hírű **czukrászdát** f. é.
október 1-jétől átvettük, s

Scholze A. és Fia

czég alatt továbbfolytatni fogjuk.

Ez alkalommal a n. é. közönség
szives pártfogásába ajánlva magun-
kat, jegyzünk mély tisztelettel

Scholze A. és Fia.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a
RÉTHY-féle

pemetefű-czukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk
és határozottan RÉTHY-félét kerjünk, mivel
sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

Amerika.

Abfahrt von Havre jeden Samstag.
Fahrkarten durch die

Französische Linie.

Gute und schnelle Beförderung. Ausgezeichnete Ver-
pfelegung, inclusive Wein und Liqueur. Amerikanische
Eisenbahnfahrkarten nach jeder Station zu Original-
preisen. Nähere Auskunft gratis und franco durch die

Französische Linie

Wien, IV., Weyringerg. 8.

Védjegy: „Horgony“.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régiónak bizonyult háziszser, mely már
több mint 35 év óta legjobb fájdalomosillapító
szerek bizonyult **közvényélnél, csúznál és**
meghüleséknél bedörösköléskeppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok
miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak
olyan üveget fogadjunk el, amely a „Horgony“
védjeggyel és a Richter czéjgegyezséssel ellátott
dobozba van csomagolva. Ára üvegekben
80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván
minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár:
Török József gyógyszerésznél, Budapesten.

Richter gyógyszerertára
az „Arany oroszlánhoz“, Prágában,
Elisabethstr. 5 neu. Mindennapi szetküdes.

Van szerencsénk a nagyérd. közönség szives tudomására hozni, hogy Eperjesen,
a **Szebeni-út 6.** számú házban egy

Magyaralföldi, Gémes-féle házi kenyér-sütődét

rendeztünk be. Midőn a n. é. közönséget kérjük, hogy bármikor meggyőződést sze-
rezzen a kenyérsütés tisztaságáról, csóváltal arra bátorodunk figyelmeztetni, hogy
csakis az a valódi Gémes-féle házi kenyér, melynek minden
egyes kenyeren az **alanti címke** van felragasztva.

Tisztelettel Magyaralföldi Gémes-féle házi kenyér-sütőde,
Eperjes, Szebeni-út 6.

Kapható	Kónya Miklós úrnál . . .	Főutcza	43.
Eperjesen:	Holländer Samu úrnál . . .	Főutcza	127.
	Rosenberg Jakab úrnál . . .	Lőcsei-út	13.
	Gidon Kálmán úrnál . . .	Bártfai-út	—
	és a sütődében	Szebeni-út	6.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, gőres
és más **ideges állapotban**
szenved, kérjen erről füzetet;
ingyen és bérmentve kapható a
szab. „Hattyú“-gyógyszertár által
Majna-Frankfurt.

Kérjünk csak Globus tisztító kivonatot

az alábbi ábra szerint:

mivel lok értéktelen
utánzat
ajánlatik.

Fritz Schulz jun.
Aktiengesellschaft, Leipzig u. Eger.

4 Par Schuhe um nur Fl. 260

werden wegen Ankauf grosser Quantitäten für den Spottpreis
solange der Vorrath noch reich, abgegeben. 1 Par Herren-
Schuhe, 1 Par Damen-Schuhe braun oder schwarz Leder
mit Kappen zum schnüren mit starkem Leder-Boden genagelt,
neueste Façon, ferner 1 Par Herren-, 1 Par Damen-Mode-
Schuhe hocheleg. ausgestattet, sehr nett und leichtes tragen
alle 4 Par für nur Fl. 260.

Bei Bestellung genügt die Länge anzugeben. Versandt
pr. Nachnahme

Schuh-Exporthaus

A. Gelb, Krakau Nr. 6.

Umtausch gestattet oder Geld retour, somit Risiko gänzlich ausgeschlossen.

Csakis orosz eredeti csomagolásban kapható.
Elárúsító-hely Eperjesen: Bein Simon
fűszer- és csemegekereskedésében.

Oh jaj!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Éljen!

Megfojt ez az
átkozott köhögés!

Egger mellpasztillái,

az etvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR“ GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Kapható:

Eperjesen: Barts Emil, Korn Vilmos, Molitorisz István gyógyszerertárakban és Pálesch Árpád
droguistánál. — Bártfán: Löcherer Gyula és Tirscher István gyógyszerertárakban.

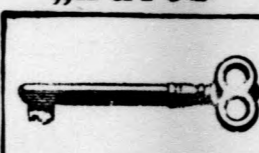

Egger mellpasztillája
csakhamar meggyógyított

Schicht-szappan

„szarvas“ vagy „kules“
Jegygyel
legjobb, legkládóssabb s ennél fogva
legolcsóbb szappan. — Minden
káros alkatrészektől mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy
minden darab szappan a „Schicht“ névvel és
a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!